

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר משטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לרפואת
הילד יואל צבי בן מוריה לרפואה שלמה
הלימוד היומי לעילוי נשמת
הרבנית חיה מושקא זצ"ל
כ"ק מרן אדמו"ר רבי יהושע בן כ"ק מרן רבי שלום רוקח זצ"ל
הגאון רבי משה בהג"ר מאיר קליערס זצ"ל

משנה ו'

רבינו עובדיה מברסגורא

לעולם הוא נותן משום פאה - מי שלא הניח פאה בשדה במחור, חייב להפריש מן התלוש, והפאה שמפריש מן התלוש ונותן לעניים פטורה מן המעשרות.

עד שימרח - שיעשה כרי וצבור של תבואה. אבל אם בא להפריש פאה אחר המירוח, צריך שיפריש התרומה והמעשרות תחלה, ואחר כך יטול הפאה, שאין פטור מן המעשרות אלא הפאה שנטלה קודם המירוח.

ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות - (משום הפקר) המפקיר תבואתו ובא אחר וזכה בה, אין הוזהר בה חייב במעשרות (דברים יד) "ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך", יצא הפקר שידך וידו שוין, אבל המפקיר תבואתו לאחר המירוח, אין ההפקר ההוא פטור מן המעשר.

ומאכיל לבהמה וכו' - ואפילו הוא עצמו מותר לאכול אכילת עראי קודם מירוח, אבל הבהמה אוכלת אפילו אכילת קבע.

נוטל מן הגורן חזר וכו' - דמן התורה הזורע פטור מן המעשר אפילו לאחר מירוח, דכתיב (שם) "עשר תעשר ואכלת". חזרע לא קרינן ביה 'ואכלת' מיהו מדרבנן חייב. ס"ל לר"ע דקודם מירוח פטור מן המעשר אפילו מדרבנן. ואין הלכה בר"ע.

שלקחו את הגורן - שקנו תבואה מן הגורן, וקנסו חכמים שיהיו חייבים להפריש תרומות ומעשרות ולתת אותם לכהנים ולוים אחרים, כדי שלא יהיו קופצים לקנות תבואה או יין לגותות ולגרנות. ואם קנו קודם מירוח, שעדיין לא הוקבעה תבואה זו למעשר, המעשרות שלהם.

להבנת המשנה נקדים ונאמר שתבואה חייבת בתרומות ומעשרות רק לאחר 'מירוח הכרי' (לאחר הדישה והזרייה צוברים את התבואה בכרי, ומחליקים את פני הכרי, היינו מיישרים ומייפים את ערימת התבואה, וזהו הנקרא 'מירוח הכרי')

לעולם הוא נותן משום פאה כלומר מי שגמר לקצור, ולא הניח פאה במחור לקרקע, הרי הוא צריך לתת פאה מן התלוש ופטור מן המעשרות ואותה פאה שהניח מן התלוש פטורה מן המעשרות, וכל זאת עד שימרח, כלומר שהפאה הניתנת מן התלוש פטורה מן המעשרות רק אם הופרשה לפני 'מירוח הכרי', אבל הבא להפריש פאה מהכרי לאחר מירוח, היינו לאחר שהחליקו ויישרו את ערימת התבואה, הואיל ונתחייבה כבר התבואה בתרומות ומעשרות, אף הפאה שהוא בא להפריש חייבת בתרומה ומעשרות, ולכן יפריש תחילה את התרומה והמעשרות ואח"כ ייתן פאה לעניים. ואמנם המשנה נוקטת 'מעשרות' אך היא מתכוונת גם לתרומה. **ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות** כלומר המפקיר את תבואתו, אין הזוכה בה חייב להפריש ממנה תרומות ומעשרות, לפי שהפקר פטור מתרומות ומעשרות, שנאמר במעשרות: "ובא הלוי כי אין חלק ונחלה עמך" - יצא הפקר שידך וידו שווים (שכן גם בעל השדה יכול לזכות חזרה בהפקר), אולם אין תבואה מופקרת פטורה ממעשרות, אלא אם כן הפקירו אותה הבעלים עד קודם שימרח את הכרי, שכן בזמן זה טרם נתחייבה התבואה במעשרות, אבל אם הפקיר את התבואה לאחר מירוח הכרי, לא פקעה ממנה חובת תרומה ומעשרות, ולפיכך לאחר מירוח לא יפקיר האדם את תבואתו עד שיפריש המעשרות. **ומאכיל לבהמה ולחיה ולעופות ופטור מן המעשרות**, עד שימרח כלומר לפני המירוח מותר לו לתת מתבואתו לבהמה, לחיה, ולעופות, אפילו לשם אכילת קבע, והיא פטורה מן המעשרות. **ונוטל מן הגורן וזורע ופטור מן המעשרות**, עד שימרח, **דברי רבי עקיבא** כלומר שרבי עקיבא סובר שמותר לקחת גרעיני תבואה מן הגורן לפני מירוח, ולזרוע אותם, ופטורים הם מתרומה ומעשרות. אבל לאחר מירוח אסור לזרוע מהם קודם שיפריש תרומה ומעשרות. ברם איסור זה הוא מדברי סופרים, שכן מן התורה הזורע פטור ממעשרות אפילו לאחר מירוח, לפי שכתוב: "עשר תעשר... ואכלת" ומכאן דורשים: 'ואכלת' - ולא הזורע. וזו היא דעת רבי עקיבא, אך חכמים חולקים עליו וסוברים שגם הזורע לפני מירוח חייב לעשר מדברי סופרים. והלכה כחכמים. **פהו ולוי שלקחו את הגורן** שקנו את תבואת הגורן **המעשרות שלהם** כלומר אם קנו את התבואה לפני המירוח

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שליזנגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

רבינו עובדיה מברטנורא

המקדיש ופודה – המקדיש גרנו ופדאו מיד
הגזבר, והוא גדיש או קמה שלא הוקבע למעשר
כשהיה ביד ההקדש, חייב הפודה להוציא ממנו
המעשרות. אבל אם נתמרח הגורן ביד הגזבר,
הואיל ובשעה שהיה ראוי שיוקבע למעשר,
דהיינו בזמן המרוח, היתה ביד הקדש, אין
הפודה חייב להוציא ממנו מעשרות, שההקדש
פטור מן המעשרות.

יכולים הם לקחת את התרומה לעצמם, וזאת **עַד שְׁימְרָהּ**. אולם אם קנו אותה לאחר
שהמוכר מירח את התבואה, הואיל וכבר נתחייבה התבואה בתרומה ומעשרות כבר ברשות
המוכר, חייבים הם לתת את התרומה והמעשרות לכהנים ולוויים אחרים. וקנס הוא שקנסום
חכמים, וזאת כדי שלא יהיו קופצים לקנות תבואה בגרנות ונמצא שמפקיעים מתנות מאחיהם.
המקדיש הנותן את תבואתו להקדש, היינו לרשות בית המקדש ו**פודה** ואח"כ פודה אותה
מידי ההקדש, שכן המקדיש יכול לפדות בחזרה את הקדשו מידי ההקדש, כלומר להחזירו
לרשותו, ע"י שנותן להקדש כסף תמורתו בתוספת חומש על ערכו, **חַיֵּב בְּמַעֲשָׂרוֹת, עַד**
שְׁימְרָהּ הַגִּזְבָּר של ההקדש (הגזבר הוא הפקיד השומר על נכסי ההקדש), כלומר שאם
התבואה לא נמרח כשהיתה ברשות ההקדש, והוא חזר ופדאה עוד קודם למירוח, הרי הוא
חייב להפריש תרומה ומעשרות. אבל אם נמרח ברשות ההקדש והוא פדאה אח"כ, הואיל
ובשעה שהיתה ראויה להיקבע למעשר היתה ביד ההקדש, אין הפודה חייב עוד להפריש ממנה
תרומה ומעשרות, שכן מה שנמצא ביד ההקדש פטור ממעשרות.

* את הדין שפאה פטורה מן המעשרות למדים ממה שכתוב בעניין מעשרות: "ובא הלוי כי אין
לו חלק ונחלה עמך" (דברים יד, כט) - יצאה פאה שיש גם ללוי חלק בה, כגון אם הוא עני, לפיכך
פטורה היא מן המעשרות.

** וכן מותר גם לאדם לאכול ממנה אכילת ארעי, אלא שנקטה משנתנו בהמה, חיה ועופות
משום עניין אכילת הקבע. עוד מובא במפרשים שנקטה המשנה 'עופות' בלשון רבים, לפי שאין
דרך ליתן לעוף אחד אכילה מרובה שהיא אכילת קבע, וכן לפי שאין דרך העולם לגדל רק עוף
אחד, אלא בד"כ האדם מגדל כמה עופות יחד, מה שאין כן בבהמה וחיה.

משנה א'

בתורת כהנים (ספר מדרשי הלכה על ספר ויקרא) נכתב: "לא תכלה פאת שדך" – בא הכתוב לחייב על כל שדה ושדה, כלומר שאין להניח פאה משדה על חברתה (ירושלמי). כגון שאם היו לאדם שתי שדות, לא יקצור את האחת כולה ויניח בשנייה פאה הראויה לשתייה, אלא יניח בכל אחת ואחת פאה הראויה לה. ואם הניח משדה על חברתה, אינה פאה (רמב"ם הלכות מתנות עניים ג, א). משנתנו מונה דברים המפסיקים (מפרידים) את השדה, ועושים אותה כשתי שדות.

רבינו עובדיה מברטנורא

אלו מפסיקין – בין שדה לשדה ויהיו נחשבים כשתי שדות, לענין שאם הניח פאה באחת מהן על חברתה לא עלתה לו לפאה, דכתיב (ויקרא יט) "פאת שדך", שלא יניח פאה משדה לחברתה.

הנחל – נהר.

והשלולית – אמת המים שמחלקת שלל לאגפה, שאמות אחרות של מים שוות ממנה.

ודרך היחיד – ד' אמות.

ודרך הרבים – שש עשרה אמה, ומשום סיפא נקט לה, דבעי למתני סיפא שכל אלו אין מפסיקין באילן, וקמ"ל דאפילו דרך הרבים שהיא רחבה שש עשרה אמה אינה מפסקת באילן.

שביל הרבים ושביל היחיד – שביל זוטר טובא דשקיל כרעא ומנח כרעא. ואשמעינן דאפילו שביל דרבים אם הוא קבוע לימות החמה ולימות הגשמים, כלומר שמהלכין בו אפילו בזמן שהשדות זרועות בימות הגשמים, מפסיק בין השדות הזרועות, ואי לא – לא מפסיק.

הבור – שדה שאינה זרועה. "והאדמה לא תשם" (בראשית מז) מתרגמינן "וארעא לא תבור".

והניר – חרישה. "כמו נירו לכם ניר" (ירמיה ד).

זרע אחר – כגון ששתי השדות זרועים חטים וביניהם קרקע זרוע מין אחר. ושיעור רוחב הבור והניר זרע אחר כדי שלושה תלמים של מענית המחרישה.

והקוצר לשחת מפסיק – דקסבר כל לשחת לאו קצירה היא, דלא חשבינן לה אתחלתא דקצירה. שחת – תבואה שלא הביאה שליש, וקוצרים אותה להאכיל לבהמות. ואין הלכה כרבי מאיר.

ואלו הדברים אשר המשנה תפרט **מפסיקין לפאה** היינו שמפסיקים את השדה לענין פאה, שתהא שדה אחת נחשבת כשתי שדות, וחייבים להניח פאה בכל אחת מהן: **הנחל** נהר **והשלולית** תעלת מים המושכת מים לאמות המים שבשדות, היינו שממנה נמשכים המים לשאר השדות, **ודרך היחיד** שהיא רחבה ארבע אמות, **ודרך הרבים** שהיא רחבה שש עשרה אמות, **ושביל הרבים** שביל שבו עוברים אנשים לשדותיהם, אך אינה משמשת לסתם עובדי דרכים, **ושביל היחיד** שביל לאדם יחיד המוביל לשדה שלו **הקבוע בימות החמה ובימות הגשמים** בין שביל הרבים ובין שביל היחיד, הרי הם מפסיקים דווקא כשם קבועים בימות החמה ובימות הגשמים, כלומר שהולכים בהם אפילו בחורף בזמן שהשדות זרועים, אבל אם אינם קבועים ובחורף אין הולכים בהם הם אינם מפסיקים את השדה, **והבור** שדה בור, היינו אדמה שלא נעבדה, **והניר** שדה חרוש, **וזרע אחר** שזרע בתוך השדה, כגון שזרע פס של שעורים בתוך שדה שזרעו בה חיטים. כל אלו מפסיקים את השדה שתיחשב כשתי שדות לענין פאה. **והקוצר לשחת** הקוצר בתוך השדה תבואה שלא נגמר ביכולה, לצורך מספוא לבהמות **מפסיק** המקום הנקצר מפסיק את השדה ועושה אותה כשתי שדות לענין פאה **דברי רבי מאיר** לפי שסובר רבי מאיר שקצירה לשחת אינה קצירה, ואינה נחשבת כהתחלת הקציר של תבואת השדה, לפיכך מפסיק מקום קצירת השחת את השדה. **וחכמים** שחולקים **אומרים**: שהקוצר לשחת **אינו מפסיק** את השדה, **אלא אם כן חרש** את המקום שקצר, שאז דינו כניר, אבל אם לא חרש, סוברים חכמים שהקוצר לשחת הרי זה כהתחלת הקצירה, וכשמבשילה שאר התבואה וקוצר את כל השדה, הרי זה כגומר קצירתה, ולכן נותן פאה אחת על הכל.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)